

Asia: VN/7037/2020

Luonnos asetukseksi kaupunkien vesien hallintaa ja haitallisten aineiden vähentämistä koskeviin hankkeisiin myönnettävästä valtionavustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentitne asiasta:

Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta. Rahoituksella voidaan tukea ja edistää tiedon ja ymmärryksen lisäämistä haitallisista aineista sekä löytää uusia toimivia keinoja haitta-ainekuormituksen vähentämiseksi, joten pidämme tarpeellisena ja tärkeänä mahdollisuutta tukea valtionavustuksella kaupunkien vesien hallintaa ja haitallisten aineiden vähentämistä koskevia hankkeita.

Lausuntonne luonnoksista asetukseksi ja perustelumustioksi:

Pykälä 4

Asetusluonnoksessa on eroteltu omiksi aineryhmikseen vesiympäristölle haitalliset aineet ja muut haitalliset aineet. Pidämme hyvänä sitä, että asetuksessa ovat mukana myös niin sanotut muut haitalliset aineet, jolloin rahoitettavilla hankkeilla voidaan vastata laajasti ja ennakoiden haitallisten aineiden aiheuttamiin haasteisiin ja ottaa hankkeisiin joustavasti mukaan sellaisiakin aineita, joita ei ole vielä listattuna EQS -direktiiviin tai muihin direktiiveihin.

Asetusluonnoksen 4 §:n mukaan avustusta myönnetään hankkeisiin, joilla edistetään vesiympäristölle haitallisten aineiden päästöjen vähentämistä tai lopettamista ja toisaalta tietämystä muiden haitallisten aineiden poistomahdollisuuksista, esiintymisestä raakavedessä ja muussa vesiympäristössä sekä niiden vaikutuksista. Pykälän 4 kohtien 2 ja 3 sisältöä on syytä vielä tarkastella, jotta asetuksessa esitetyllä rajauksella ei tarpeettomasti suljeta rahoituksen ulkopuolelle hyödyllisiä hankkeita. Onkin syytä vielä huolellisesti harkita onko tarpeen ja perusteltua rajata vesiympäristölle haitallisten aineiden ja muiden aineiden osalta hankkeiden sisältöä eriävästi vai onko eri ryhmään kuuluvien aineiden osalta mielekästä ottaa laajempi lähestymistapa ja rahoittaa

hankkeita, joilla edistetään ”vesiympäristölle haitallisten aineiden ja muiden haitallisten aineiden päästöjen vähentämistä tai lopettamista sekä tietämystä aineiden poistomahdollisuuksista, esiintymisestä raakavedessä ja muussa vesiympäristössä sekä niiden vaikutuksista.”

Asetuksen § 4 kohdan 4 merkitys jää hiukan epäselväksi, koska kohdat 1 - 3 kohdat ovat hyvin tiiviisti kuvattuja, jolloin niissä esitettyjen päämäärien ja keinojen erottaminen ei ole yksiselitteistä.

Vesilaitosyhdistys pitää hyvänä menettelyä, jossa rahoitushaun yhteydessä kuvataan avustettaville hankkeille asetetut tavoitteet ja päämäärät selkeästi ja tarvittaessa melko yksityiskohtaisestikin. Sen sijaan asetuksessa rahoitettavien hankkeiden kuvaus voi olla hyvin yleisellä tasolla, kuten on ehdotettukin.

Pykälä 6

Pykälässä 6 valtion virastot ja laitokset on rajattu avustuksen ulkopuolelle. Valtion tutkimuslaitoksissa on haitallisiin ja vaarallisiin aineisiin liittyvää erityisasiantuntemusta, joten avustuksen rajausta tältä osin voi heikentää hankkeiden laatua eikä edistä tiedon jakamista ja eri tahojen välistä yhteistyötä. Ehdotammekin, että asetusta muutetaan tältä osin siten, että valtion tutkimuslaitokset voivat olla mukana päähakijan rinnalla yhteistyötahona tai palvelun tuottajana.

Pykälä 8

Asetuksen perusteluissa todetaan, että avustettavassa hankkeessa voi syntyä kustannuksia vain hankkeen toteuttamisen aikana siitä lähtien, kun ELY-keskus on tehnyt hanketta koskevan valtionavustuspäätöksen. Aikaisemmin syntyneitä kustannuksia ei voi laskuttaa hankkeelta eikä laskea avustushankkeen omarahoitusosuuteen. Tämä asia on syytä kirjata asetukseen selvästi siten, että asia on avustuksen hakijalla selkeästi tiedossa.

Vaihtoehtoisesti on syytä harkita, että myös aikaisemmin syntyneitä kustannuksia voi laskuttaa hankkeelta. Käytännössä tiukka rajausta kustannusten hyväksymisestä voi aiheuttaa hankkeiden toteutukseen tarpeetonta viivettä.

Toivikko Saijariina
Suomen Vesilaitosyhdistys ry